

ANNA LINDH BIBLIOTEKET

Användarguide: Sökmetod, akademisk hederlighet och vetenskapligt skrivande (Uppsats, PM, rapport etc.)

1. Sammanhang

Följande upplägg kan användas om du som lärare introducerar studenter till en vetenskaplig skrivuppgift såsom uppsats, PM, rapport, forskningsöversikt etc.

Det vetenskapliga skrivandet är en process som är nära kopplat till både informationssökning, källkritik, akademisk hederlighet och referenshantering. Genom att lägga in moment i undervisningen kring informationssökning och källkritik kan studenterna komma igång tidigare med sina arbeten och kvalitén kan bli bättre. Det är också ett sätt att skapa en gemensam grundnivå att utgå ifrån, då förkunskaperna bland studenterna ofta ser olika ut. Genom att lägga in moment i undervisningen kring akademisk hederlighet och hantering av referenser vägleder du studenterna i den vetenskapliga skrivprocessen och det kan också vara ett sätt att tackla plagiat.

2. Innehåll

Moduler

Följande moduler i sökguiden är användbara om du introducerar studenter till en vetenskaplig skrivuppgift.

- Sökmetoder
- Källkritik
- Skriva akademiskt
- Referenser

Kort om modulen sökmetoder

Alla studenter är inte medvetna om att vetenskaplig informationssökning är någonting annat än en snabb sökning på internet. Informationssökning står i nära relation till problemställningen, och hur man genomför informationsökningen är beroende av var i uppsatsarbetet man befinner sig. Under arbetets gång kan studenterna behöva specificera problemställningen, skifta fokusområde eller omformulera sin frågeställning - detta kan inledningsvis vara bra att förklara.

Modulen sökmetoder är indelad i tre delar som beskriver olika faser i skriv- och sökprocessen: ”skaffa dig översikt”, ”planera din sökning” och ”gå på djupet”. Syften är att klargöra att informationssökningen måste anpassas till problemställningen samt att den måste planeras och

dokumenteras. I modulen förklaras även vanliga databasfunktioner som studenter bör känna till och använda för att få så många relevanta träffar som möjligt.

Modulen sökmetoder tar inte upp hur man ska söka information i specifika databaser, eftersom databaserna ofta är olika beroende på ämnesområde, innehåll och gränssnitt. Om man är intresserad av dessa delar så finns det instruktionsfilmer till tre av bibliotekets söktjänster under modulen söktjänster.

Hur kan jag använda modulen sökmetoder i min undervisning?

Modulen fungerar bra som grund för självstudier. Den kan också användas för att starta upp uppsatsarbetet genom att introducera sökövningar. Sökövningar kan en bibliotekarie hålla i eller du som lärare kan hålla i ett seminarium tillsammans med en bibliotekarie.

Kort om modulen källkritik

Att kunna förhålla sig självständig och kritisk till det man läser är en mognadsprocess och studenter befinner sig ofta på olika stadier i denna process. Modulen källkritik tar upp de fem källkritiska frågorna:

- Vem är upphovsperson?
- Vilket syfte har innehållet?
- För vem är materialet skrivet?
- Hur aktuell är informationen?
- Hur trovärdigt är innehållet?

I modulen finns också tre filmer som visar hur man värderar en text med utgångspunkt från publikationstyp samt hänvisning till en fördjupad guide om källkritik på nätet. Modulen källkritik är introducerande och på en basal nivå och kan kompletteras av lärarens kompetens inom den ämnesmässiga källkritiken.

Hur kan jag använda modulen källkritik i min undervisning?

Ett seminarium i källkritik kan läggas upp som en praktisk verkstad där man studerar en eller flera källor utifrån de fem källkritiska frågorna. Vem är upphovsperson? Vilket syfte har innehållet? För vem är materialet skrivet? Hur aktuell är informationen? Hur trovärdigt är innehållet? Till seminariet finns tre filmer som kan skickas ut i förhand.

Kort om modulen skriva akademiskt

Modulen skriva akademiskt förklarar vad det innebär att skriva akademiskt, att vara akademiskt hederlig samt hur man undviker plagiat.

I modulen ingår två filmer av Jerker Widén, lektor i krigsvetenskap på FHS. Den ena filmen handlar om ”akademisk hederlighet” och den andra har titeln ”hur blir jag en god akademisk skribent?”. I modulen finns även en kort informationsfilm om plagiering. Därutöver finns det länkar till resurser utanför guiden, såsom ”Urkunds plagiathandbok” och ”Refero-antiplagieringsguide” samt ”Skrivguiden” – En webbplats om akademiskt skrivande med råd om skrivprocessen och hur man hanterar källor och referenser.

Kort om modulen referenser

Modulen ”referenser” länkar till guider i referenshanteringssystemen Harvard, Oxford och APA. Den länkar även till information om Mendeley, det referenshanteringssystem som Anna Lindh-biblioteket ger stöd för. Referenshanteringssystemet kan vara ett hjälpmedel för studenterna för att hålla ordning på sina källor och referenser.

Hur kan jag använda modulerna skriva akademiskt och referenser i min undervisning?

Modulen skriva akademiskt och modulen referenser kan fungera som grund för självstudier i vetenskapligt skrivande, antiplagiering och referenshantering under hela kursens gång. Som en gemensam aktivitet kan en workshop anordnas, då man exempelvis jobbar med citering och referering eller frågor om plagiat.

3. Lärresurser

Lärresurser: Modul sökmetoder

- [Ingång till modulen sökmetoder](#). Sökprocessen indelad i tre faser: skaffa dig översikt, planera din sökning och gå på djupet. (Text)
- [Trunkering](#) (Film)
- [Booleska operatorer](#) (Film)

Lärresurser: Modul källkritik

- [De fem källkritiska frågorna](#) (Text)
- [Granska en bok](#) (Film)
- [Granska en tidskriftsartikel](#) (Film)
- [Granska en webbsida](#) (Film)
- [Webbguide om källkritik på internet av Internetstiftelsen i Sverige](#). (Webbguide)

Lärresurser: Modul skriva akademiskt

- [Hur blir jag en god akademisk skribent?](#) (Film)
- [Akademisk hederlighet](#) (Film)
- [Vad är plagiering?](#) (Film)
- [Refero- antiplagieringsguide](#) (Webbaserad guide)
- [Urkund-plagiathandbok](#) (Webbaserad guide)
- [Skrivguiden](#) – En webbplats om akademiskt skrivande med råd om skrivprocessen och hur du hanterar källor och referenser. (Webbaserad guide)
- [Myndigheternas skrivregler](#) (Webbaserad guide)
- [Svenska Akademiens ordbok](#) (Webbaserad resurs)
- [Böcker om uppsatsskrivning på biblioteket](#). Listan är kopplad till bibliotekskatalogen och uppdateras automatiskt när biblioteket köper in nya böcker inom detta område. (Webbaserad lista)

Lärresurser: Modul referenser

- [Harvard](#) (Guide)
- [Oxford](#) (Guide)
- [APA](#) (Guide)
- [Mendeley](#) (Referenshanteringsprogram och guide)

4. Förslag på upplägg i kurs

Seminarium på temat källkritik (lärare) – Ett seminarium i källkritik kan läggas upp som en praktisk verkstad där man studerar en eller flera källor utifrån de fem källkritiska frågorna. Vem är upphovsperson? Vilket syfte har innehållet? För vem är materialet skrivet? Hur aktuell är informationen? Hur trovärdigt är innehållet? Till seminariet finns tre filmer som kan skickas ut i förhand. De handlar om hur man värderar en text med utgångspunkt från publikationstyp och textens utformning.

Sökverkstad (lärare + bibliotekarie/lärare eller bibliotekarie) – Sökverkstaden är baserad på de frågor som studenterna har och till för att stötta i de specifika uppgifter studenterna arbetar med. Som förberedelse eller självstudier kan modulen sökmetoder användas. I samband med uppsatser kan med fördel både lärare och bibliotekarie vara med vid sökverkstäder. Under informationssökning uppstår ofta behov att diskutera med en handledare kring till exempel problemformulering eller avgränsningar.

Självstudier och workshop (studenterna och lärare) – Modulen skriva akademiskt och referenser kan fungera som grund för självstudier i vetenskapligt skrivande, antiplagiering och referenshantering under hela kursens gång. Som en gemensam aktivitet kan en workshop anordnas då man exempelvis jobbar med referenslistor, citering och referering samt frågor om plagiat.

